

Kommentar | kraka

14. november 2014

Berlingskes kritik af Finanskrisekommissionens analyser er fejlslagen

Af Professor Torben Andersen, Professor Peter Birch Sørensen, Direktør Peter Mogensen og Vicedirektør Jens Hauch

Erhvervscommentator Jens Christian Hansen (JCH) retter i Berlingske d. 2.11 en kraftig kritik mod vores rapport, "Finanskrisen i Danmark – kan det ske igen?" I Kraka og Finanskrisekommissionen vil vi gerne debattere og modsiges, men det bør ske på et sagligt grundlag.

JCH mener, at vi med vores rapport forsøger at gardere os mod, at præcis samme krise kan opstå i fremtiden.

Men man kan læse i rapporten, at vi netop stræber efter et bedre værn mod forskelligartede kriser: Detailreguleringen af de finansielle institutter er steget betragteligt gennem 00'erne og efter krisen. Det kan være omkostningskrævende for institutterne og fratager dem tilskyndelsen til selv at sikre en sund forretning. Detailregulering kan være et dårligt værn mod fremtidige kriser, der er anderledes end finanskrisen, ligesom konkurrencen på bankmarkedet kan forringes. Det er en dårlig løsning.

Danmark og EU har i mange år stillet forskellige typer af krav til bankernes egenkapital. Det er nødvendigt at regulere den finansielle sektor for at sikre stabilitet, og kapitalkrav har betydelige fordele: De ikke er ret dyre for bankerne, de sikrer en god polstring, så forskelligartede fremtidige kriser kan imødegås, og de tager ikke ansvaret fra bankerne.

Efter krisen er kapitalkravene blevet strammet i forbindelse med EU's kapitalkravsdirektiv, men vores analyser viser, at tekniske lempelser i kapitalkravene i 2007 og 2008 (overgangen til nye metoder til beregning af bankernes risici) har betydet, at kravene til de største institutters basiskapital stort set ikke er steget i forhold til situationen op mod krisens udbrud.

Vi mener derfor, at der er gode argumenter for højere kapitalkrav og mindre detailregulering.

JCH antyder, at vi ønsker kapitalkrav på 100 pct. Det gør vi ikke (igen: læs rapporten), kravene bør afspejle omkostningerne for bankerne over for den reducerede sandsynlighed for kriser.

JCH skriver, at vi ønsker et større statsligt ansvar for bankerne. Igen ønsker vi det modsatte: Der er i dag en betydelig "implicit statsgaranti", dvs. en markedsforventning om, at staten i en krisesituation vil gribe ind og redde bankerne. Denne garanti reducerer bankernes tilskyndelse til at styre egen risikotagning og har en række andre uønskede konsekvenser. Det er uheldigt.

EU's nye krisehåndteringsdirektiv sigter på, at også store banker skal kunne afvikles kontrolleret, og aktionærer og kreditorer skal lide tab, hvis en bank kommer i vanskeligheder. Det er en god hensigt, da det overlader hovedansvaret til bankerne og kan reducere den implicitte statsgaranti.

Direktivet er dog meget fleksibelt og indeholder også en kattelem, der kan undergrave principperne: Det er nemlig muligt for myndighederne at udstede en statsgaranti til banker, der endnu ikke er kommet i solvensproblemer. Vi argumenterer i rapporten for, at mulighederne for at bruge kattelømmen bør begrænses. Der bør også stilles krav til bankene, så de i videst muligt omfang vil kunne krisehåndteres i et kontrolleret forløb uden brug af offentlige midler. Vi foreslår altså et system, hvor bankerne i vidt omfang selv bærer konsekvenserne, hvis de løber for høj risiko, men uden at et ukontrolleret sammenbrud i en større bank kan true hele samfundsøkonomien.

Endelig mener JCH, at vores rapport kommer for sent. Allerede på 2. linje i rapportens forord kan man læse, at formålet med rapporten er fremadrettet. Bliver det for sent at rette op på eksisterende problemer?

Vi vil opfordre JCH og andre interesserede til at læse vores rapport. Den kan sammen med det omfattende dokumentationsmateriale findes på www.finanskrisekommissionen.dk.

Kontakt

Jens Hauch

Vicedirektør i Kraka

3140 7715

jeh@kraka.org